

Føie til at opstille en sideordnet Styrelse af den Uddeling af Hjælp, der nærmest er givet til de saakaldte værdige Trængende, og jeg tror endnu mindre, at den Forudsætning, hvorpaa Ordningen af Fattigvæsenet paa et saadant Grundlag skulde bygges, enten er tilstede eller kan ventes at komme tilstede i en rimelig Fremtid. Der er derhos omkring i Landets forskjellige Kommuner og navnlig i de større af dem, en midljer Bestræbelse efter ad Frivillighedens Vej at ordne den Belgjørenhed, der i ikke ringe Maal findes i vore Kommuner, at søge at bringe Hjælpen til at flyde saa stærkt som muligt og tillige efter at faae den anvendt paa den bedste Maade. Her i Landet, som saa mange andre Steder, har der været gjort Forsøg paa en saadan Ordning af den Belgjørenhed, der nærmest har til Formaal at hjælpe enkelte Klasser i Samfundet, ved at faae disse Uddelinger indenfor smaa Kredse bragte ind under en fælles Styrelse, navnlig ved, at der til denne fælles Styrelse delegeres Mænd faavel fra Fattigvæsenet som fra de forskjellige mindre Kredse eller Samfund, hvori der indenfor Kommunerne havdes særlige Bestyrelser for enkelte specielle Belgjørenhedsformaal. Det har ogsaa vist sig, at det i Begyndelsen er gaaet ret godt med en saadan Ordning; men det har tillige vist sig, at Belgjørenheden, som jo følger Hjertets Strømning, altid først søger hen til Familiekredsen, derfra gaar ud til Befjendtskabskredsen og kun, naar større Ulykker eller almindelige større Samfundsønder ere tilstede, som i det enkelte Dieblit stærkt gribe Befolkningen, er tilbøjelig til at gaa ud i videre Kredse udenfor dem, som de enkelte Sivere nærmest kunne overse. Det har da ogsaa vist sig flere Steder, at i samme Omfang, som Centralbestyrelsen, om jeg maa kalde den saa, havde samlet Bidrag, i samme Grad bleve Bidragene til de smaa Kredse ringere og, hvor dette viste sig, skete der atter paa flere Steder en Udsondring, saaledes, at hver Bestyrelse helst har vundet for sig, og saaledes, at de Gaver, som bleve givne til en bestemt Kreds, særdeles nødig udtraktes ud over denne. Det Besæntlige forekommer mig altsaa, baade for det offentlige Fattigvæsen og det hele Belgjørenheds Værk i Kommunen, at være det, at der havdes Rundskaab fra de forskjellige Kredse om, hvad der ydes; thi derved opnaas der, at det, der kommer i den almindelige Belgjørenheds Klasse, kan anvendes paa den bedste og hensigtsmæssigste Maade, saaledes at de mange værdige Trængende, som ikke blive understøttede og hjulpe i de mindre Samfund, kunne ty til den almindelige Belgjørenheds Midler, og at der bliver en større Sver og Lyst hos dem, der have Bestyrelsen af de mindre Kredses Midler til tillige at medvirke i Centralbestyrelsen. Jeg tror derfor, at man med Hensyn til denne Side af Sagen lige saa godt og maaste bedre kan overlade til denne Virksomhed i Kommunerne selv at udfinde, hvad der er

det Retteste, og hvorledes der rettest gaas frem. Jeg tror, at der efterhaanden netop under den fri kommunale Selvstyrelse er vundet overordentlig meget baade i Indsigt, Billie og Humanitet med Hensyn til hele Fattigvæsenets Bestyrelse, derunder ogsaa Belgjørenheds-Værket. Det er derfor den Hovedindvending, jeg har mod Lovforslaget, saaledes som det foreligger, at Kommunerne Selvstyrelse og Frihed ikke er paaagtet i alle Henseender, saaledes som det synes mig, det er ønskeligt. Det forekommer mig, at der paa flere Punkter, som jeg, naar jeg kommer til at omhandle det tredje Kapitel i Lovforslaget, skal tillade mig yderligere at præcisere, er en Tilbagegang fra den fri Selvstyrelse; det synes mig, at, er der noget Punkt, hvor det baade har været Lovgivningens Billie, og hvor der tillige i Følge Forholdene er god Grund til at indrømme Selvstyrelse, Frihed og Selvvirksomhed, saa er det paa Fattigvæsenets Gebet. Men har man maattet opgive Tanken om at indskrænke det offentlige Fattigvæsens Opgave til at befatte sig med dem, der ere gaaede igjennem det frivillige Fattigvæsens Sold og ere komne ned til det offentlige Fattigvæsen med Præget af ikke at være værdige, saa mener jeg, at man maa indrette alle Bestemmelsene i Lovforslaget saaledes, at de baade kunne passe paa de gode og de onde Fattige og tillige paa alle dem, der ligge mellem disse to Kategorier, og den allerførste Del af de Fattige staar netop paa denne Grænse, er paa Grænsen mellem at være onde og gode. Det er Personer, der ikke saa meget have ondt Sind som en svag Billie. Forinden jeg imidlertid gaar ind paa dette Punkt, som jo nærmest henhører under Lovforslagets tredje Kapitel, være det mig tilladt at gøre nogle Bemærkninger til de to første Kapitel. Med Hensyn til det første Kapitel beklager jeg, at man ikke har begyndt Lovforslaget med at udtale Grundlovens Bestemmelse, Noget, som det forekommer mig, at et saadant Lovarbejde helst maatte begynde med. Man har sagt, at det er det Offentliges Pligt at forsørge de Trængende; men Grundloven har sagt, at det er de Trængendes Ret at erholde Forsørgelse, naar undtages de Tilfælde, hvor deres Forsørgelse paaligger en Anden. Derimellem er der ganske vist en Forskjel.

Ved Bestemmelsen i det første Kapitel er der sket en Udvidelse af Familjens Pligt — om jeg fortelig maa udtrykke mig saaledes — til at forsørge de enkelte Medlemmer af den, en Udvidelse ud over de hidtil gjældende Regler. Jeg skal erkjende, at den høitærede Regering ingenlunde — hvad jeg sætter megen Pris paa — har foretaget denne Udvidelse i den Grad, som det var foreslaaet af Kommissionen. I og for sig anser jeg det for meget betænkeligt at udvide den nu gjældende Bestemmelse og navnlig at forvandle den moralske Forpligtelse, som hidrører fra Nærheds- og Pietetsforholdet mellem Forældre og